

Programma

van

Toetsing

en

Afsluiting

2019-2020

5 HAVO

EXAMENREGLEMENT

Inhoudsopgave

Examencommissie.....	2
Examenreglement Maerlant 5 havo	3
Hoofdstuk 1. Algemene Bepalingen	3
Hoofdstuk 2. Regeling van het eindexamen.....	5
Hoofdstuk 3. Overige bepalingen.....	8
Hoofdstuk 4. Procedures	13
Belangrijke data 2019-2020	17
Nederlandse taal en letterkunde	24
Franse taal en letterkunde	26
Duitse taal en letterkunde.....	27
Engelse taal en letterkunde.....	28
geschiedenis	29
aardrijkskunde.....	30
wiskunde A.....	31
wiskunde B.....	32
informatica	33
natuurkunde	34
scheikunde	35
biologie	36
economie.....	37
culturele kunstzinnige vorming (ckv)	38
kunst (kubv).....	40
lichamelijke opvoeding	42
bewegen, sport en maatschappij	43
maatschappijleer.....	44
inhaalprogramma maatschappijleer.....	44
decaaat / loopbaanoriëntatie en begeleiding	45
Begrippen.....	46

september 2019

Examencommissie

Voorzitter: J.A. Vink
Secretaris: M. van der Meulen

Examinatoren:

Nederlands	mw. L. van Holt mw. D.M.J. Bouman
Frans	mw. M. van Oosten
Duits	mw. drs. E.B. Overgaauw
Engels	dhr. R. Bakker mw. E. Hoek mw. J.M. Erkens
geschiedenis	drs. A. Lankhaar dhr. H. van Reek
aardrijkskunde	dhr. R. van Holt
wiskunde A	dhr. H. van Pelt dhr. E.P. de Waard
wiskunde B	dhr. E.P. de Waard
informatica	dhr. N. van Witzenburg
natuurkunde	dhr. A. Hofman
scheikunde	dhr. R.H. Ooms dhr. E.J.W. Campen
biologie	dhr. R.R. Zoeteman
economie	mw. M. Groen mw. J.C. Kreuger
culturele en kunstzinnige vorming	dhr. M. Paulussen mw. E. Reinhard
kunsvakken beeldende vorming	mw. A. Crielaard
lichamelijke opvoeding	dhr. A. van den Berg dhr. R. Venekamp mw. M. Nengerman
bewegen, sport en maatschappij	mw. A. Crielaard
profielwerkstuk	dhr. R.R. Zoeteman

Examenreglement Maerlant 5 havo

Hoofdstuk 1. Algemene Bepalingen

Artikel 1

Het schoolexamen en het centraal examen geschieden volgens de bepalingen van het "Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo", zoals dit ten tijde van het examen zal luiden.

Onregelmatigheden

Artikel 2

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op vrijstelling aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de rector maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - c. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
3. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de rector in beroep gaan bij de commissie voor de bezwaar- en beroepschriften van de Onderwijsgroep Galilei. De commissie bestaat uit een voorzitter en ten minste 2 leden die worden benoemd, geschorst en ontslagen op voorstel van de bestuursmanager door het bestuur. In overeenstemming met artikel 30a van de wet wordt het beroep binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie voor de bezwaar- en beroepschriften. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de rector en aan de inspectie.

Artikel 3

Onder de in artikel 2 lid 1 genoemde onregelmatigheid valt ook fraude tijdens een schoolexamen / centraal examen. Onder fraude wordt onder andere verstaan:

- het niet inleveren van (delen) van het schoolexamen/centraal examen (en beweren het wel ingeleverd te hebben);
- examenwerk van andere inleveren;
- het naar een examenzaal (en kleedkamer) / examenlokaal meenemen van aantekeningen, papier, spiekbriefjes, boeken, jassen, tassen, digitale hulpmiddelen (bijv. elektronisch woordenboek, leespen) en elektronische apparatuur (bijv. mobiele telefoon, smartwatch, camera);
- afkijken of overleggen met anderen; gelegenheid geven tot afkijken; aanwijzingen geven of krijgen tijdens toiletbezoek; gebruik maken van sociale media;
- plagiaat;
- overige vormen van onregelmatigheid/fraude.

Artikel 4

Het overzicht 'toegestane hulpmiddelen' (zie pagina 23 en 24) vermeldt per vak de hulpmiddelen waar een kandidaat tijdens het centraal examen gebruik van mag maken.

Artikel 5

Afwijking wijze van examineren

Voor een dyslectische kandidaat of daaraan gelijkgesteld kunnen de examencondities aangepast worden op grond van een rapport van een deskundige, (art. 55.1 examenbesluit) waarin is aangegeven welke maatregelen nodig zijn. Deze aanpassingen betreffen zowel het schoolexamen als het centraal examen. Afhankelijk van de mate, de ernst en het soort dyslexie komen de volgende maatregelen voor:

- verlenging van de examentijd (de verlenging bedraagt 10 minuten per klokuur);
- auditieve ondersteuning;
- ICT-ondersteuning.

Hoofdstuk 2. Regeling van het eindexamen

AFDELING 1: PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Inhoud programma van toetsing en afsluiting

Artikel 6

1. De rector stelt namens het bevoegd gezag het programma van toetsing en afsluiting vast.
2. In het programma van toetsing en afsluiting wordt in elk geval aangegeven:
  - a. voor ieder examenvak de stof waarop het schoolexamen betrekking zal hebben;
  - b. de verdeling van de stof over de toetsen van het schoolexamen;
  - c. voor ieder examenvak of het schoolexamen zal plaatsvinden op schriftelijke wijze, op mondelinge wijze, door middel van een practicum dan wel door een combinatie daarvan;
  - d. de regels die aangeven op welke wijze het eindcijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt;
  - e. voor ieder eindexamenvak het tijdvak of de tijdvakken waarin of de tijdstippen waarop het schoolexamen zal plaatsvinden.

Bekendmaking examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

Artikel 7

Het programma van toetsing en afsluiting wordt door de rector jaarlijks vóór 1 oktober beschikbaar gesteld (via de website) en toegezonden aan het bevoegd gezag en de inspectie.

AFDELING 2: SCHOOLEXAMEN

Schoolexamen

Artikel 8

Het schoolexamen in een vak kan geschieden in het vierde en vijfde leerjaar door middel van 'opdrachten SE', zoals toetsen, praktische opdrachten, presentaties, handelingsopdrachten en een profielwerkstuk.

Artikel 9

1. Voor een vak waarin geen centraal examen afgelegd wordt, bepaalt de rector het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt en het tijdstip waarop het wordt afgesloten.
2. Indien een kandidaat in een vak tevens centraal examen aflegt, stelt de rector de kandidaat in de gelegenheid het schoolexamen in het desbetreffende vak af te sluiten ten minste één lesweek vóór de aanvang van dat centraal examen.

Mondelinge toets

Artikel 10

Indien de examinerator of de kandidaat tijdig (minimaal 2 weken voor de toets) de wens daartoe te kennen geeft, wordt een mondelinge toets bijgewoond door een docent-gecommitteerde, aangewezen door de rector, tenzij hem na onderzoek blijkt dat dit praktisch niet uitvoerbaar is.

Op voorstel van de vakgroep kan de rector beslissen dat een gedeelte van het schoolexamen wordt bijgewoond door een gecommiteerde die niet aan de school is verbonden. De adviezen van deze gecommiteerden dienen ter ondersteuning van de beoordeling door de docent(en).

Beoordeling schoolexamen

Artikel 11

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit de schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
3. Het cijfer van het schoolexamen is het gewogen gemiddelde van de beoordelingen die voor de toetsen van het schoolexamen aan de kandidaat zijn gegeven.
4. Indien een kandidaat in een vak door twee docenten is geëxamineerd, bepalen deze docenten in onderling overleg het cijfer voor het schoolexamen. Komen zij niet tot overeenstemming dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van de beoordelingen door ieder van hen.
5. Indien een gemiddelde, als bedoeld in dit artikel, een cijfer met twee of meer decimalen is, wordt dit cijfer rekenkundig afgerond op één decimaal.
6. In afwijking van het eerste lid worden de kunstvakken en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijke deel van elke leerweg beoordeeld met voldoende' of 'goed'.
7. In afwijking van het eerste lid wordt het LOB dossier naar behoren afgerond.
8. Binnen 10 schooldagen heeft de examinerator een toets nagekeken, besproken en ingevoerd in Magister.
9. Een leerling heeft te allen tijde het recht om een gemaakte toets in te zien.

Verhinderung van / te laat komen voor het schoolexamen

Artikel 12

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector, is verhinderd bij één of meer toetsen van het schoolexamen tegenwoordig te zijn, wordt hem op een nader door de rector te bepalen tijdstip de gelegenheid gegeven het schoolexamen te voltooien.
2. Van ieder geval van verhindering dient de afdelingsleider van de betreffende afdeling door de ouders, voogden of verzorgers of bij een meerderjarige kandidaat door hemzelf minimaal 24 uur voor aanvang van de betreffende toets schriftelijk te zijn ingelicht.
3. In geval van ziekte dient de afdelingsleider van de betreffende afdeling door de ouders, voogden of verzorgers (of bij een meerderjarige kandidaat door hemzelf) minimaal 30 minuten voor aanvang van de betreffende toets mondeling te zijn ingelicht (een afmelding bij het secretariaat of de receptie van de school volstaat in deze ook). Zodra de leerling beter is, dient er de verklaring ziekmelding te worden ingeleverd bij de examensecretaris. Deze verklaring is te vinden op onze website (ouder-ziekmelding/absentie). De rector is gerechtigd in alle gevallen van ziekmelding een medische beoordeling te laten geschieden door een onafhankelijke arts. Als naar het oordeel van de door de rector geraadpleegde arts geen medische gronden voor het verzuim aanwezig blijken te zijn, is artikel 2 van dit reglement van toepassing. Een kandidaat die zich op de dag van een toets niet binnen de gestelde tijd heeft afgemeld (= 30 minuten voor aanvang van de toets) krijgt voor deze gemiste toets het cijfer "1".
4. Een kandidaat die één of meer lessen verzuimt en nalaat hiervoor, volgens de huidige absentieregeling, een geldige reden te verschaffen, kan het recht worden ontnomen om op de vastgestelde tijd aan één of meer toetsen van het schoolexamen deel te nemen.

5. Examenkandidaten die een toets afleggen, moeten minstens 10 minuten voor aanvang van de toets in de zaal of het lokaal aanwezig zijn. Telaarcomers melden zich bij de receptie. De receptie neemt contact op met de afdelingsleider die vervolgens bepaalt of de kandidaat nog kan worden toegelaten tot de betreffende toets (dit kan tot maximaal 30 minuten na aanvang van de toets). Alleen de afdelingsleider kan kandidaten na aanvang van de toets nog toegang tot het lokaal of de zaal verschaffen. De afdelingsleider zal de telaarcomers na 15 minuten of na 30 minuten alsnog toegang tot het lokaal of de zaal verschaffen. Dit om de kandidaten die wel op tijd zijn gekomen zo min mogelijk te storen. Voor een kandidaat die te laat is, geldt dezelfde eindtijd als voor de overige kandidaten. Een kandidaat die zich meer dan 30 minuten na aanvang van de toets meldt bij de receptie of afdelingsleider, wordt niet meer toegelaten tot de toets en krijgt voor deze gemiste toets het cijfer "1".

Kandidaten die overgestapt zijn van 4 VWO en 5VWO naar 5HAVO

Artikel 13

1. Een kandidaat die aan het begin van het cursusjaar de overstap heeft gemaakt van 4/5 vwo naar 5 havo zal de leerstof uit het cursusjaar 4 havo, die tot de leerstof van het centraal examen behoort, dienen in te halen. De datum waarop dit gebeurd dient te zijn, wordt bepaald door de examinator.
2. Voor het vak maatschappijleer wordt in overleg met de vakdocent(en) een inhaalprogramma opgesteld. De kandidaat moet dit programma vóór aanvang van toetsperiode 3 hebben afgerond.
3. De examinator bepaalt of de kandidaat de bij de in lid 1 bedoelde leerstof behorende toets(en) alsnog dient te maken. De examinator stelt in overleg met het examenbureau de datum (data) vast waarop de toets(en) ingehaald moeten worden.
4. De kandidaat krijgt van de examinator te horen of hij de leerstof die niet tot de leerstof van het centraal eindexamen behoort, dient in te halen. Indien dit het geval is, bepaalt de examinator de datum waarop dit gebeurd dient te zijn.
5. De examinator bepaalt of de kandidaat de bij de in lid 4 bedoelde leerstof behorende toets(en) alsnog dient te maken. De examinator stelt in overleg met het examenbureau de datum (data) vast waarop de toets(en) ingehaald moeten worden.
6. De kandidaat heeft voor alle in te halen toetsen geen recht op herkansing.
7. De kandidaat krijgt van de examinator te horen of hij de (kleine) practicumopdrachten alsnog dient uit te voeren.
8. De examinator stelt de datum (data) vast waarop het (de) practicumverslag(en) ingeleverd dient (dienen) te worden.
9. Voor een kandidaat die voor een (meerdere) vak(ken) geen zoals in lid 3 en 5 van dit artikel bedoelde toetsen heeft gemaakt, vervalt module T4E. Het eindcijfer van het schoolexamen, periode 2019-2020, wordt dan berekend aan de hand van de toetsen die vermeld staan in het programma van toetsing en afsluiting 2019-2020 voor 5HAVO.

Hoofdstuk 3. Overige bepalingen

Reglement examendossier (cohort 2018 = 4 havo 2018-2019)

Datum van het schoolexamen

Artikel 14

Het schoolexamen start op 1 oktober in het vierde leerjaar HAVO.
Het wordt 5 schooldagen voor het begin van het centraal examen in het vijfde leerjaar HAVO afgesloten.

Zakken

Artikel 15

Een kandidaat die zakt, doet het gehele leerjaar over; hij heeft in principe geen recht op vrijstellingen. Mocht, op advies van de vakdocent, de betreffende afdelingsleider besluiten tot het verlenen van een vrijstelling voor het vak **CKV en/of maatschappijleer en/of PWS**, wordt dit in een zogenaamde akte van vrijstelling vastgelegd. In deze akte wordt tevens vermeld welke vervangende opdracht(en) gedaan dienen te worden. De akte wordt ondertekend door ouder(s)/verzorger(s), kandidaat en afdelingsleider. De akte wordt opgenomen in het (examen)dossier van de kandidaat. De ouder(s)/verzorger(s), kandidaat, afdelingsleider en betrokken docent(en) ontvangen een kopie van de akte.

Vrijstellingen

Artikel 16

Een kandidaat die vrijstelling heeft, vult in overleg met de examinatoren het programma aan tot 1600 SBU's.

Examenbureau

Artikel 17

Het bureau:

- maakt een overzicht van de toetsen, inventariseert de profielwerkstukken en de te toetsen vaardigheden;
- zorgt voor een redelijke spreiding van de genoemde aspecten;
- neemt de werkstukken in ontvangst;
- geeft de werkstukken aan de examinerator;
- verwerkt de behaalde cijfers en geeft cijferoverzichten;
- regelt de herkansingen.

Samenstelling:

voorzitter:	dhr. J.A. Vink, rector van de school (tevens voorzitter van de examencommissie)
secretaris:	mw. M. van der Meulen (tevens secretaris van de examencommissie)
afdelingsleider:	mevr. M. van der Meulen
administratieve ondersteuning:	mevr. L. Schuck

Opdrachten SE (schoolexamen)

Artikel 18

De examinator kan in het kader van het schoolexamen een opdracht (een verslag, een presentatie, een profielwerkstuk enzovoorts) geven. Hij vermeldt daarbij de eisen waaraan de opdracht moet voldoen en de datum waarop hij moet zijn voltooid.

Algemene regels voor het profielwerkstuk

Artikel 19

Het profielwerkstuk wordt in het pré-examen jaar en het examenjaar gemaakt. Leerlingen leveren een eerste en tweede keus in met betrekking tot de vakken. De profielwerkstuk-coördinator, de heer Zoeteman, inventariseert de keuzes en maakt een voorlopige indeling. In overleg met de examinatoren volgt de definitieve indeling. De kandidaten kiezen in overleg met de begeleidende examinatoren een onderwerp en opdracht.

De tijd om aan het profielwerkstuk te werken loopt vanaf mei tot en met 3 februari 2020, dan is het uiterlijke inlevermoment. De presentatieavond is op 17 februari 2020.

Handelwijze wanneer de examinator vaststelt, dat het profielwerkstuk en/of een handelingsdeel niet aan de gestelde eisen voldoet:

Artikel 20

Als de uitwerking van een 'opdracht SE' niet in orde is, krijgen de kandidaat en de ouders daarvan schriftelijk mededeling.

Vervolgens krijgt de kandidaat 10 schooldagen de tijd om verbeteringen aan te brengen. De examinator verstrekt daartoe een advies.

Als het resultaat dan nog onvoldoende is, is er sprake van een onregelmatigheid waarop artikel 2 van toepassing is.

Regels bij te laat inleveren van onderdelen van het examendossier

Artikel 21

De examinator neemt het werk in ontvangst en tekent het tijdstip van inleveren op. De kandidaat die niet op tijd werkstukken inlevert (bijvoorbeeld een opdracht SE), begaat een onregelmatigheid waarop artikel 2 en 3 van toepassing zijn (zie Examenreglement, Hoofdstuk 1, artikel 2 en 3).

Herkansing en inhalen van toetsen

Artikel 22

1. In 5-havo zijn er drie toetsperiodes in de cursus 2019-2020.
2. De kandidaten kunnen van periode 1 (óf van periode 5 van de pre-examenklas) en periode 2 telkens één toets herkansen. Uit periode 5 van de pre-examenklas komt alleen een toets voor herkansing in aanmerking, als hij onderdeel uitmaakt van het schoolexamen.
3. De herkansing vindt aansluitend aan de periode plaats.
4. Het hoogste cijfer telt. (De kandidaten mogen - onafhankelijk van het eerste resultaat - een toets herkansen)
5. Een kandidaat die om een geldige reden een toets heeft gemist, haalt deze tijdens het gestelde inhaalmoment in.
6. Artikel 12 lid 2 en lid 3 is ook van toepassing op alle herkansingen.

Artikel 23

Bewaren van documenten die een onderdeel vormen van het examendossier

Artikel 24

De kandidaat heeft bewaarplicht van alle opdrachten en moet deze overleggen, als de examinator daar om vraagt.

De school bewaart de opgaven, het correctievoorschrift en de resultaten.

Herexamen van een vak dat alleen in het schoolexamen geëxamineerd wordt

Deze mogelijkheid van herkansen betreft het gehele vak.

Artikel 25

De kandidaat mag één vak in het examenjaar herkansen.

Alleen een vak dat met een onvoldoende is afgesloten, komt in aanmerking voor een herexamen. De examinator stelt de leerstof van het herexamen vast.

	<u>mogelijkheden</u>	<u>tijdstip</u>
5 havo	MA	voor 1 december in het 5 ^e leerjaar
5-havo:	BSM, CKV, IN, LO	3 april 2020

Toelating tot het centraal examen

Artikel 26

De kandidaat wordt toegelaten tot het centraal examen van een vak, als hij **5 schooldagen** voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen het schoolexamen heeft afgerond.

Het schoolexamen is afgerond als:

1. de kandidaat alle onderdelen van een vak met een schoolexamen / centraal examen heeft gedaan en de examinator ze heeft beoordeeld;
2. de vakken en examenonderdelen die bij de uitslag niet met een cijfer worden beoordeeld (LO,) door de examinator zijn beoordeeld als 'goed' of 'voldoende'.

Eindcijfer eindexamen

Artikel 27

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. Het eindcijfer wordt bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen.
Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien Dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Uitslag (examenjaar 2019-2020)

Artikel 28

Een examenkandidaat is geslaagd indien deze heeft voldaan aan onderstaande 5 punten:

1. De vakken **LO** zijn beoordeeld als 'voldoende' of 'goed'.
2. De voor de **onderdelen van het combinatiecijfer behaalde eindcijfers** moeten 4 of hoger zijn. Het combinatiecijfer is een van de eindcijfers waarop punt 6 wordt toegepast.
Het combinatiecijfer is het rekenkundig gemiddelde van de behaalde **afgeronde eindcijfers** voor maatschappijleer, ckv en het profielwerkstuk.
3. Het **rekenkundig gemiddelde** van de bij het **centraal examen (CE)** behaalde cijfers ten minste 5,5 is.
4. In de **drie kernvakken** (Nederlands, Engels en wiskunde) ten hoogste 1 x 5 als **afgerond eindcijfer** is behaald en voor de andere kernvakken als **afgerond eindcijfer** een 6 of meer is behaald.
5.
  - a. **alle eindcijfers 6 of hoger** zijn, of
  - b. er als eindcijfer **1 x 5** is behaald en voor de overige vakken een **6** of hoger, of
  - c. er als eindcijfer **1 x 4** is behaald en voor de overige vakken een **6** of hoger, waarbij het **gemiddelde van de eindcijfers** ten minste **6,0** is, of
  - d. er als eindcijfer **2 x 5** is behaald en voor de overige vakken een **6** of hoger, waarbij het **gemiddelde van de eindcijfers** ten minste **6,0** is, of
  - e. er als eindcijfer **1 x 4 en 1 x 5** is behaald en voor de overige vakken een **6** of hoger, waarbij het **gemiddelde van de eindcijfers** ten minste **6.0** is.

Cum laude

Een kandidaat komt in aanmerking voor een diploma met de vermelding cum laude als het gemiddelde eindcijfer 8,0 is. Geen eindcijfer mag lager zijn dan 6,0. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten. En voor de vakken waar geen cijfer voor wordt gegeven, maar die meetellen bij de uitslagbepaling, de kwalificatie 'voldoende' is.

Toelichting artikel 28:

2. Indien de uitkomst van het combinatiecijfer niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
Als **één van de onderdelen van het combinatiecijfer een drie of lager** is, is de kandidaat niet geslaagd, zelfs als het gemiddelde (oftewel: het combinatiecijfer) een zes of hoger is.
3. Bij de berekening van het gemiddeld centraal examencijfer wordt uitgegaan van het **onafgeronde cijfer (= het CE cijfer in decimalen)**. Een kandidaat moet ten minste een 5,5 halen (de eerste decimaal moet een 5 zijn). Een **rekenkundig gemiddelde van de bij het CE behaalde cijfers** van lager dan 5,5 betekent dat de kandidaat niet geslaagd is.
4. Een kandidaat mag in de drie **kernvakken niet meer dan 1 x een 5 als afgerond eindcijfer** behalen. De overige afgeronde eindcijfers van de kernvakken moeten een 6 of hoger zijn. Een afgerond eindcijfer van een 4 of lager in één van de kernvakken betekent dat de kandidaat is afgewezen.
*Voor kandidaten **zonder wiskunde** geldt dat ten hoogste één vijf als afgerond eindcijfer voor Nederlands en Engels behaald mag worden.*
6. Een **eindcijfer van een drie of lager** op de cijferlijst betekent dat de kandidaat niet geslaagd is.

Beslissing in niet voorziene gevallen

Artikel 29

1. In gevallen waarin dit programma van toetsing en afsluiting niet voorziet, beslist de rector, indien mogelijk, na voorafgaand overleg en in overeenstemming met het bevoegd gezag.
2. Indien voorafgaand overleg niet mogelijk is, deelt de rector zijn genomen beslissing binnen 14 dagen schriftelijk aan het bevoegd gezag mee.

Inwerkingtreding

Artikel 30

Dit reglement is van toepassing in de cursus 2019-2020.

Citeertitel

Artikel 31

Deze regeling kan worden aangehaald als: "Examenreglement Maerlant 5 havo".
Aldus vastgesteld door de directie van het Maerlant op 7 september 2019.

Hoofdstuk 4. Procedures

A. PROCEDURES SCHOOLEXAMEN EN CENTRAAL EXAMEN - ALGEMEEN

1. Procedure fraude

- a. Indien een toezichthouder waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling/onregelmatigheid (zie artikel 3) stelt hij de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
- b. De kandidaat wordt - als het enigszins mogelijk is - in staat gesteld om het werk af te maken. Dit om beroepsprocedures niet in de weg te staan.
- c. Bij een papieren schoolexamen / centraal examen krijgt de kandidaat een nieuw antwoordblad. Op het oorspronkelijke blad wordt een melding van fraude aangetekend. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen, wordt het oorspronkelijke blad vervolgens ingenomen. De surveillant maakt van het geconstateerde melding op het proces verbaal.
- d. Na afloop van het schoolexamen / centraal examen wordt de rector van het voorval mondeling en schriftelijk in kennis gesteld. De rector stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord. Nadat het onderzoek is afgesloten, neemt de rector een beslissing.
- e. De kandidaat en, bij minderjarigheid diens ouders, wordt schriftelijk van de beslissing van de rector in kennis gesteld.
- f. De kandidaat wordt gewezen op de beroepsmogelijkheid.
- g. De rector stelt tevens de inspectie op de hoogte van zijn beslissing.
- h. De punten a, d, e, f en g zijn ook van toepassing als de fraude achteraf door de vakdocent zijn geconstateerd.

2. Procedure inleveren schriftelijk werk

De kandidaat noteert op elk antwoordblad zijn naam, examenummer, het vak en de naam van de vakdocent.

De kandidaat nummert de antwoordbladen (een dubbel blad telt als 1 blad).

De kandidaat noteert op het eerste blad hoeveel blaadjes (inclusief bijlagen) totaal worden ingeleverd.

3. Procedure toiletbezoek

Een kandidaat die tijdens een schoolexamen / centraal examen naar het toilet wil, moet zich melden bij de surveillant. De surveillant noteert op het proces verbaal het tijdstip waarop de kandidaat het lokaal / de zaal verlaat.

B. PROCEDURES SCHOOLEXAMEN

1. Inhalen schoolexamen

Een kandidaat die om een geldige reden een toets van het schoolexamen heeft gemist (zie artikel 12) kan deze, in de regel, op de vastgestelde inhaaldag inhalen.

2. Herkansen van een toets van het schoolexamen

Kandidaten die gebruik willen maken van de mogelijkheid te herkansen (zie artikel 21) moeten dit uiterlijk 7 schooldagen voor de datum van de herkansing schriftelijk aanvragen bij de secretaris van de examencommissie (mw. Van der Meulen). Zij verstrekt hiervoor een formulier, dat uiterlijk 7 schooldagen voor de datum van de herkansing bij de receptie van de school moet ingeleverd zijn. **Als het formulier niet op tijd wordt ingeleverd, is het niet rechtsgeldig en verliest de kandidaat het recht op een herkansing.**

3. Uitreiking eindcijfers schoolexamen

Op donderdag 18 april 2020 krijgen de kandidaten tijdens de instructie centraal examen het overzicht van de eindcijfers schoolexamen per vak. De kandidaten controleren deze eindcijfers en tekenen voor akkoord.

C. PROCEDURES CENTRAAL EXAMEN

1. Instructie centraal examen

Op donderdag 16 april 2020 is de verplichte instructie voor het centraal examen. De kandidaten laten hun rekenapparaat controleren. Verder krijgen zij alle informatie die van belang is om het centraal examen op juiste wijze af te leggen. Het rooster wordt tijdens de cursus bekend gemaakt.

2. Datum uitslag

Op **woensdag 10 juni 2020** bepaalt de examencommissie de uitslag en stelt de kandidaten hiervan op de hoogte. De geslaagden krijgen een officiële cijferlijst, de niet-geslaagden een officiële. Deze uitslag is definitief, als de kandidaat niet deelneemt aan het tweede tijdvak.

3. Herkansen centraal examen (Tweede tijdvak)

- a. Elke kandidaat die met het oog op doorstroming het niveau van zijn examen wil verbeteren, krijgt de mogelijkheid voor één vak een herkansing te doen, ongeacht of hij al geslaagd is of niet.
Dit betekent dat elke kandidaat na de eerste uitslagbepaling per examenjaar voor één vak mag deelnemen aan het centraal examen, voor zover dat mogelijk is, in een volgend tijdvak van hetzelfde examenjaar. Dat vak moet wel betrokken zijn geweest bij het vaststellen van de eerste uitslag.
- b. Het hoogste cijfer geldt voor de uitslagbepaling
- c. Kandidaten met een extra vak hebben de mogelijkheid dit in de herkansing te betrekken. Eerst bij het bepalen van de definitieve uitslag kan zo nodig een vak buiten beschouwing worden gelaten om te kunnen slagen.
- d. Op **donderdag 11 juni 2020 tussen 11.00 en 12.00 uur** kan de kandidaat bij mw. Van der Meulen een schriftelijk verzoek indienen om aan de herkansing deel te mogen nemen. Hij vermeldt het vak en alleen de niet-geslaagden leveren hun officiële cijferlijst weer in.

4. Uitgesteld centraal examen (Tweede tijdvak)

- 4.1 Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak.
- 4.2 Het bevoegd gezag kan in afwijking van 4.1 een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.

5. Uitgestelde herkansing (Derde tijdvak)

De kandidaat die is toegelaten tot de herkansing, en die om een geldige reden is verhinderd van dit recht gebruik te maken, wordt toegelaten tot een uitgestelde herkansing. Dit derde tijdvak is de laatste mogelijkheid om een centraal eindexamen voor 2020 af te leggen.

6. Eerstvolgende gelegenheid

Bij de uitgestelde centrale examens en bij de uitgestelde herkansing dient een kandidaat gebruik te maken van de eerstvolgende gelegenheid die zich voordoet. Daartoe zijn in het tweede tijdvak drie zittingen beschikbaar en in het derde tijdvak is een volledig rooster beschikbaar.

7. Continuïteitsplan centrale examens (noodscenario)

Met ingang van het examenjaar 2010 heeft DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) een continuïteitsplan (noodscenario) ingevoerd.

Het continuïteitsplan treedt in werking:

- a. indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad. De inspectie kan besluiten dat het centraal examen geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
- a. indien door onvoorziene omstandigheden (bijvoorbeeld bij - de dreiging - van een grootschalige epidemie) het centraal examen in één of meer vakken aan één of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen. De minister van onderwijs, cultuur en wetenschap beslist hoe alsdan moet worden gehandeld.

In het meest ingrijpende noodscenario kunnen één of meer centrale examens worden uitgesteld en kan het eerste en tweede tijdvak van het centraal examen zich uitstrekken tot het moment van de aanvang van de vroegste zomervakantie (**aanvangsdatum 3 juli 2020**, volgens de adviesdatum OCW)'.
2020, volgens de adviesdatum OCW)'.
2020, volgens de adviesdatum OCW)'.

D. PROCEDURE AANVRAGEN VERLOF

Een kandidaat die in een examenjaar een studiedag / voorlichtingsdag wil bijwonen, of een rijexamen wil afleggen, levert hiervoor uiterlijk twee weken voor de betreffende datum een verzoek in bij de afdelingsleider.

Het verzoek wordt ingewilligd als de afdelingsleider, de decaan én de secretaris van het eindexamen instemmen met de aanvraag.

Het verzoek wordt afgewezen als op de gevraagde verlofdag een schoolexamen (schriftelijk of mondeling) of centraal examen wordt afgenomen.

Bijlage I

Regeling behandeling bezwaar- en beroepschriften

De commissie voor de bezwaar- en beroepschriften is belast met de voorbereiding van de beslissing op gemaakte bezwaren en ingestelde administratieve beroepen als bedoeld in artikel 1:5 van de wet en het nemen van een beslissing op het beroep van een kandidaat tegen een besluit van de rector waarbij één of meer maatregelen worden genomen als bedoeld in artikel 5, eerste en tweede lid van het Eindexamenbesluit, welke maatregelen zijn verwoord in artikel 5 van het Eindexamenbesluit.

Beroepschriften in het kader van het Eindexamenbesluit moeten schriftelijk worden ingediend binnen vijf werkdagen na de dag, waarop het besluit bekend is gemaakt.

Het beroepschrift wordt ondertekend door de indiener en bevat ten minste:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het beroep zich richt;
- de gronden van het beroep.

Het beroepschrift gaat bij voorkeur vergezeld van een afschrift van het besluit waartegen het beroep is ingesteld.

Het beroepschrift moet worden ingezonden bij de Onderwijsgroep Galilei, ter attentie van de vaste commissie voor de bezwaar en beroepschriften.

De volledige regeling behandeling bezwaar en beroepschriften is op te vragen bij het secretariaat van het examenbureau, bij de afdelingsleider, bij de rector van de school of bij het bestuurskantoor van de Onderwijsgroep Galilei.

Het adres van de commissie voor de behandeling bezwaar- en beroepschriften is:

Onderwijsgroep Galilei
t.a.v. de voorzitter van de
vaste commissie voor de bezwaar- en beroepschriften
Postbus 5
3230 AA Brielle

Tel: 0181-650955

Fax: 0181-611303

Belangrijke data 2019-2020

TOETSEN PERIODE 1

Toetsen 1 oktober t/m 5 november

Periode 1	Tijdstip	vak
Week 39	in de les	Frans – idioom (1 lesuur)
Week 40	in de les	Engels - idioom (1 lesuur)
Week 40	in de les	Frans (1 lesuur)
Week 41	in de les	Engels – boeken (1 lesuur)
woensdag 30 oktober	08.30-10.30 uur	biologie
	12.30-14.45 uur	economie
donderdag 31 oktober	08.30-10.45 uur	wiskunde A, B
	12.30-14.15 uur	geschiedenis
Vrijdag 1 november	08.30-10.45 uur	natuurkunde
	08.30-10.30 uur	kubv (computer)
	12.30-13.45 uur	Engels - brief (computer)
maandag 4 november	08.30-11.00 uur	Nederlands
	12.30-14.45 uur	scheikunde
dinsdag 5 november	08.30-10.30 uur	aardrijkskunde
	12.30-13.45 uur	Duits
		inleveren CKV

Inhalen periode 1

vrijdag 8 november 08.30 uur

Herkansing periode 1 of een toets uit 4H periode 5

maandag 25 november 08.30 uur

schriftelijk aanvragen bij de secretaris tot uiterlijk woensdag 13 november

TOETSEN PERIODE 2

toetsen 2 december t/m 14 januari

Periode 2	Tijdstip	vak
Week 49	in de les	Engels - idioom (1 lesuur)
Week 49	in de les	Frans - idioom (1 lesuur)
Week 50	in de les	Frans (1 lesuur)
Week 51	Schema volgt	Duits (presentaties)
woensdag 8 januari	08.30-10.45 uur	wiskunde A, B
	12.30-14.15 uur	geschiedenis
donderdag 9 januari	08.30-10.15 uur	Duits (computer)
	08.30-12.00 uur	biologie practicum
	12.30-14.45 uur	scheikunde
	12.30-14.30 uur	kubv (presentaties)
vrijdag 10 januari	08.30-10.45 uur	economie
	12.30-14.45 uur	natuurkunde
	12.30-14.30 uur	kubv (computer)
maandag 13 januari	08.30-10.30 uur	aardrijkskunde
	12.30-15.00 uur	Nederlands
dinsdag 14 januari	08.30-10.30 uur	biologie
	12.30-14.30 uur	Engels
		inleveren CKV

Profielwerkstuk

maandag	3 februari	Uiterste tijdstip inleveren van het profielwerkstuk
maandag	17 februari	Presentatieavond

Cito kijk- en luistertoetsen		Tijdstip	vak
maandag	20 januari	08.30-10.00 uur	Frans
dinsdag	21 januari	08.30-10.00 uur	Duits
woensdag	22 januari	08.30-10.00 uur	Engels
De normen worden in week 9 bekend gemaakt. Geen herkansing voor kijk- en luistertoetsen.			

Inhalen periode 2		
vrijdag	17 januari	08.30 uur
Herkansing periode 2		
maandag	10 februari	08.30 uur
schriftelijk aanvragen bij de secretaris tot uiterlijk donderdag 30 januari		

TOETSEN PERIODE 3 - geen herkansing

toetsen 2 maart t/m 10 april

Periode 3	Tijdstip	vak
Week 10	in de les	Frans (2 lesuren)
Week 11	in de les	Engels - film / boek (1 lesuur)
Week 12	in de les	Duits - idioom (1 lesuur)
Week 12	in de les	Engels – idioom (1 lesuur)
Week 12	in de les	Frans (2 lesuren)
woensdag	25 maart	08.30-10.45 uur
		12.30-14.45 uur
		12.30-14.30 uur
donderdag	26 maart	08.30-10.30 uur
		12.30-15.30 uur
vrijdag	27 maart	08.30-10.45 uur
		12.30-14.45 uur
maandag	30 maart	08.30-10.30 uur
		12.30-14.15 uur
dinsdag	31 maart	08.30 -10.00 uur
		12.30 uur
		12.30 uur
		inleveren CKV

Herkansing heel vak met alleen een schoolexamen (afgesloten met een onvoldoende)		
vrijdag	3 april	in overleg
schriftelijk aanvragen bij de secretaris tot uiterlijk donderdag 26 maart		

Inhalen toetsen periode 3		
donderdag	2 april	in overleg

Praktische opdracht / handelingsdeel	inleveren / afname	
Nederlands	literatuurlijst + map	inleveren 2 weken voor datum mondeling
Duits	week 51	spreekvaardigheid
informatica	zie PTA informatica	
scheikunde	in overleg	
CKV	zie PTA CKV	
kunst	in overleg	
BSM	zie PTA BSM	

Gespreksvaardigheid		afname in week	
Nederlands	mondeling	04 t/m 12	in overleg
Frans	mondeling	10 t/m 15	in overleg
Duits	mondeling	10 t/m 15	in overleg
Engels	mondeling	46 t/m 49	boeken
Engels	mondeling	06 t/m 15	in overleg

Centraal examen 2020		
woensdag	15 april	laatste lesdag
donderdag	16 april	instructie CE, uitreiking cijferlijst SE
week 15		Examentraining
woensdag	7 t/m 20 mei	CE 1e tijdvak
woensdag	10 juni	uitslag CE 1e tijdvak
donderdag	11 juni	ontvangst niet-geslaagden 1e tijdvak
donderdag	11 juni	tussen 11.00 en 12.00 uur aanmelden voor CE 2e tijdvak
maandag	18 t/m 20 juni	CE 2e tijdvak
donderdag	20 juni	CE 2e tijdvak, staatsexamencommissie
vrijdag	26 juni	uitslag CE 2e tijdvak
maandag	29 juni	ontvangst niet-geslaagden 2e tijdvak
maandag	29 juni	uitreiking diploma HAVO (19.30 uur)

ROOSTER CENTRAAL EXAMEN HAVO 2020

EERSTE TIJDVAK		
datum	tijdstip	vak
donderdag 7 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.30 uur	xxx Nederlands
vrijdag 8 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.30 uur	xxx economie
maandag 11 mei	09.00-11.00 uur 13.30-16.30 uur	Duits scheikunde
dinsdag 12 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.00 uur	geschiedenis Engels
woensdag 13 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.30 uur	xxx Wiskunde A/B
donderdag 14 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.00 uur	kunst Frans
vrijdag 15 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.30 uur	aardrijkskunde natuurkunde
maandag 18 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.30 uur	xxx xxx
dinsdag 19 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.30 uur	xxx xxx
woensdag 20 mei	13.30-16.30 uur	biologie

TWEEDE TIJDVAK (informatie volgt in april 2020)			
maandag	17 juni	2 zittingen	ochtend en middag
dinsdag	18 juni	2 zittingen	ochtend en middag
woensdag	19 juni	2 zittingen	ochtend en middag
donderdag	20 juni	2 zittingen	Staatsexamencommissie

DERDE TIJDVAK			
aanvang:	augustus	alle zittingen	Staatsexamencommissie

Noodscenario

De kandidaten moeten tot en met vrijdag 3 juli 2020 beschikbaar zijn voor het afleggen van een centraal examen.

LIJST VAN TOEGESTANE HULPMIDDELEN CENTRAAL EXAMEN HAVO 2020

De hulpmiddelen die tijdens het centraal examen gebruikt mogen worden:

- A. Basispakket: toegestaan bij ieder centraal examen
- B. Vakspecifieke hulpmiddelen: alleen toegestaan bij een bepaald vak

A. Basispakket (verplicht om bij elk centraal examen bij je te hebben)

De volgende hulpmiddelen zijn bij ieder centraal examen (CE) toegestaan.

1. schrijfmateriaal inclusief millimeterpapier
2. tekenpotlood (en puntenslijper)
3. blauw en rood kleurpotlood
4. liniaal met millimeterverdeling
5. passer
6. geometrische driehoek
7. vlakgum
8. elektronisch rekenapparaat (met een volle batterij)

Het elektronisch rekenapparaat dient minimaal de volgende mogelijkheden te hebben:

- a. De grondbewerkingen $+$, $-$, $\times$, $:$
- b. Een aparte toets voor p
- c. Toetsen voor x^y , x^2 en $1/x$
- d. Toetsen voor $\sin$, $\cos$, $\tan$ in graden en hun inversen
- e. Toetsen voor $\sin$, $\cos$, $\tan$ in radialen en hun inversen
- f. Een toets voor $^{10}\log$, $\ln$, e^x

Niet toegestaan is het gebruik van rekenapparaten die:

- a. op het lichtnet aangesloten moeten worden
- b. tijdens het examen opgeladen moeten worden
- c. geluidsoverlast bezorgen
- d. zijn voorzien van een schrijfrol, alarminstallatie, dan wel zend- en/of ontvangstmogelijkheden
- e. alfanumeriek zijn (woorden, formules e.d. op het uitleesvenster zijn dus niet toegestaan)
- f. grafieken kunnen weergeven in het afleesvenster

Grafische rekenmachine (GR).

De grafische rekenmachine is alleen **toegestaan bij wiskunde A en B**.

Bij de overige vakken is een grafische rekenmachine niet toegestaan.

Toegestane grafische rekenmachines zijn:

merk	type	reset / examenstand	opmerking
Casio	Fx-9860GII (SD)	examenstand	OS 2.07 en hoger
Casio	Fx-CG20	examenstand	OS 2.01 en hoger
Texas Instruments	84 Plus CE-T	examenstand	vanaf versie OS 5.1.5
Texas Instruments	84 Plus T	examenstand	vanaf versie OS 5.1 de basisversie met LED lampje
Texas Instruments	Nspire CX	examenstand	alleen versie zonder CAS

Op machines die over CAS-functionaliteiten beschikken (HP Prime), dient deze functionaliteit te worden geblokkeerd in de examenstand.

In machines met een SD-slot mag tijdens het CE geen SD-kaart zitten.

Verder geldt het volgende:

1. Een grafische rekenmachine mag tijdens het examen niet op het lichtnet worden aangesloten of met andere apparatuur worden verbonden.
2. Het is een kandidaat niet toegestaan tijdens het examen gebruik te maken van de grafische rekenmachine van een andere kandidaat.
3. Het is niet toegestaan dat de kandidaat tegelijkertijd de beschikking heeft over **twee grafische rekenmachines**.
4. Tijdens de centrale examens wiskunde A, B dient het geheugen van de grafische rekenmachine te zijn geblokkeerd door een **examenstand**, dan wel te zijn gewist door een 'reset' van de gehele machine.
5. Het is een kandidaat niet toegestaan de applicatie ZoomMath op zijn grafische rekenmachine te installeren.
6. Het is de kandidaat verboden om bij wiskunde de beschikking te hebben over een normale rekenmachine.

B. Vakspecifieke hulpmiddelen.

vak	hulpmiddelen	zelf meenemen	wordt door de school verzorgd
Alle CE vakken	woordenboek Nederlands		X
Frans	woordenboek (FN en NF)		X
Duits	woordenboek (DN en ND)		X
Engels	woordenboek (EN en NE)		X
aardrijkskunde	kaartenkatern (cito)		X
wiskunde A,B	grafische rekenmachine roosterpapier in cm ²	X	X
natuurkunde	Binas (6 ^e druk) of Sciencedata		X
scheikunde	Binas (6 ^e druk) of Sciencedata		X
biologie	Binas (6 ^e druk) of Sciencedata		X
kunst	computer		X

Het is tijdens de afname van een SE of CE:

1. Verboden om gebruik te maken van correctievloeistof / correctiepen / correctielint.
2. Verboden om naar een examenzaal (+ kleedkamer) of een examenlokaal mee te nemen:
  - aantekeningen, papier, boeken, jassen, tassen, iPod;
  - digitale hulpmiddelen (bijv. elektronisch woordenboek en leespen bij de moderne vreemde talen);
  - elektronische apparatuur (bijv. mobiele telefoon, camera, smartwatch).

Op kandidaten die zich niet aan deze regels houden is artikel 2 van het PTA van toepassing.

Nederlandse taal en letterkunde

Toets	Periode	Omschrijving leerstof (domein)	Waar is de leerstof te vinden?	Hoe wordt de leerstof getoetst?	Wat is de tijdsduur van de toets?	Weging	Herkansing
T50		Gemiddelde T41 en T45 (betoog mondeling en schriftelijk uit 4 havo) <i>Domein B: mondelinge taalvaardigheid;</i> <i>Domein C: schrijfvaardigheid;</i> <i>Domein D: argumentatieve vaardigheden</i>				1	Nee
T51	1	Literatuur 20 ^e en 21 ^e eeuw <i>Domein E: literatuur</i>	Laagland Cursus 10,11,12 (p. 110-158) + gezamenlijk lezen literair werk	Schriftelijk tentamen	150 min	1	Ja
T52	2	Taalbeheersing: spellen, formuleren, aantrekkelijk formuleren en woordenschat <i>Domein A: leesvaardigheid;</i> <i>Domein C: schrijfvaardigheid;</i> <i>Domein F: oriëntatie op studie en beroep</i>	Nieuw Nederlands p.204-275 + stencils/artikelen bloemlezing	Schriftelijk tentamen	150 min	1	Ja
T53*	In overleg, individueel, rond half februari	Literatuur <i>Domein B: mondelinge taalvaardigheid;</i> <i>Domein E: literatuur</i>	12 literaire werken in 4 en 5 havo (totaal minimaal 30 punten / gemiddeld 2,5p)	Mondeling tentamen	20 min	1	Nee
T54	3	Argumentatieleer en tekstanalyse <i>Domein A: leesvaardigheid;</i> <i>Domein D: argumentatieve vaardigheden</i>	Nieuw Nederlands p.10-55 en p.382-418 + katern NN argumentatieve vaardigheden (aanvulling NN p.180-203) + examenbundel	Schriftelijk tentamen	180 min	1	Nee

- 5-havo 2019-2020 -

H51	Uiterlijk inleveren 2 weken voor het mondeling	Literatuurlijst <i>Domein A: leesvaardigheid;</i> <i>Domein E: literatuur</i>	Map met secundaire artikelen (minimaal 8 pagina's per werk) bij de 12 literaire werken op de lijst (zie beschrijving T53)	Map, akkoord door docent			
H52		Bezoek <i>De dag van de literatuur</i>	<i>De dag van de literatuur</i> wordt verplicht bezocht. Dit evenement vindt tweejaarlijks plaats. De eerst volgende keer is in maart 2021.	Verwerkingsopdracht			

*Alleen toegang tot T53 als de literatuurlijst (HD) in orde is.

$$\frac{T50 + T51 + T52 + T53 + T54}{5} = \text{eindcijfer SE}$$

Franse taal en letterkunde

Toets	Periode	Datum	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden?	Hoe wordt de leerstof getoetst?	Wat is de tijdsduur van de toets?	Weging se	Herkansing ja/nee
T51	1	25-09-2019 in de les	Domein A Examenidoom blz. 9 t/m 23	Stencils	schriftelijk	1 lesuur	1	ja
T52	1	02-10-2019 In de les	Domein A + D D'accord unité 1	WB + TB + aantekening	schriftelijk	1 lesuur	1	ja
T53	2	04-12-2019 In de les	Domein A Examenidoom blz.25 t/m 35 Vraagzinnen MC F-N	Stencils	schriftelijk	1 lesuur	2	ja
T54	2	11-12-2019 in de les	Domein A + D D'accord unité 2	WB + TB + aantekening	schriftelijk	1 lesuur	2	ja
T55	2	20-01-2020	Domein B Kijk- en luistervaardigheid	Cito oefenexamens	schriftelijk	2 lesuren	4	nee
T56	3	04-03-2020 in de les	Domein A + D D'accord unité 3	WB + TB + structuurwoorden	schriftelijk	2 lesuren	2	nee
T57	3	18-03-2020 in de les	Domein D Schrijfvaardigheid	Oefenopdrachten	schriftelijk	2 lesuren	4	nee
T58	3	week 10-15 in overleg	Domein C Gespreksvaardigheid	Oefeningen in de les	individueel	15 min	4	nee

Eindcijfer SE:

$$1 \times T51 + 1 \times T52 + 2 \times T53 + 2 \times T54 + 4 \times T55 + 2 \times T56 + 4 \times T57 + 4 \times T58$$

20

Domein A = Leesvaardigheid
 Domein B = Kijk en Luistervaardigheid
 Domein C = Gespreksvaardigheid
 Domein D = Schrijfvaardigheid

Duitse taal en letterkunde

Toets	Periode	Omschrijving leerstof (domein)	Waar is de leerstof te vinden?	Hoe wordt de leerstof getoetst?	Wat is de tijdsduur van de toets?	Weging	Herkansing ja/nee
T51	1 5-11-2019	Grammatica (incl. oefeningen) en (examen)idioom	Grammaticakatern (examen)idioomboek Materiaal via vakdocent	Schriftelijk	75 minuten	1	Ja
T52	2 Week 51	Spreekvaardigheid Domein C	Internet, bibliotheek... (leerlingen stellen zelf een presentatie samen)	klassikale multimedia-presentatie	4-5 minuten	1	Nee
T53	2 9-1-2020	Schrijfvaardigheid: - formele brief schrijven - (examen)idioom Domein D	Onderdeel B3 van examenbundel Materiaal via vakdocent (examen)idioomboek	Computer en schriftelijk	105 minuten	1	Ja
T54	2 21-1-2020	Kijk- en luistervaardigheid Domein B	Luistervaardigheidsoefeningen (Cito)	Cito toets	90 minuten	2	Nee
T55	3 Week 10-15	Gesprekvaardigheidstoets Domein C	Materiaal via vakdocent	mondeling gesprek	15 minuten	1	Nee
T56	3 Week 12	Idioom t.b.v. de leesvaardigheidstoets van het CSE Domein A	(examen)idioom en idioom uit de "handleiding leesvaardigheid"	schriftelijk	45 minuten	1	Nee
T57	31-3-2020	Literatuur Domein E	2 boeken	Schriftelijk	90 minuten	1	Nee

Eindcijfer SE:

$$1 \times T51 + 1 \times T52 + 1 \times T53 + 2 \times T54 + 1 \times T55 + 1 \times T56 + 1 \times T57$$

8

Engelse taal en letterkunde

Toets	Periode	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden?	Hoe wordt de leerstof aangeboden?	Hoe wordt de leerstof getoetst?	Wat is de tijdsduur van de toets?	Weging SE	Herkansing
T43	4 HAVO	Brief	ELO	ELO	computer	60 min	2	ja
T51	1	Domein D Brief	ELO	ELO	computer	60 min	2	ja
T52	2	Domein A, D, E Schrijfpdracht Literatuur	Hand out Poetry	Klassikaal	schriftelijk	60 min	2	ja
T53	3	Domein B Kijk-en Luistervaardigheid	CD / DVD / TV/ Oude Clto examens	Klassikaal / Individueel	CITO- toets	90 min	4	nee
T54	3	Domein C Gespreksvaardigheid	Oefenstencils	Klassikaal / Individueel	gesprek met docent	20 min	4	nee
T55	1	Domein A, D, E Boekoverhoring	Bibliotheek of literatuur boek via docent	Individueel	schriftelijk	45 min	1	nee
T56	2	Domein A, C, D, E Boekoverhoring	Bibliotheek, boek naar eigen keus in overleg met docent	Individueel	mondeling	15 min	1	nee
T57	3	Domein A, D, E Boek/filmvergelijking	Bibliotheek of literatuurboek /film via docent	Individueel	schriftelijk	45 min	1	nee
T58	1	Domein A, D Idioomoverhoring	Stencils / ELO	Individueel	schriftelijk	45 min	1	ja
T59	2	Domein A, D, E Idioomoverhoring	Stencils / ELO	Individueel	schriftelijk	45 min	1	ja
T510	3	Domein A, D, E Idioomoverhoring	Stencils / ELO	Individueel	schriftelijk	45 min	1	ja

Eindcijfer SE:

$$2 \times T47 + 2 \times T51 + 2 \times T52 + 4 \times T53 + 4 \times T54 + T55 + T56 + T57 + T58 + T59 + T510$$

20

geschiedenis

Toets	Datum	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden	Hoe wordt de leerstof aangeboden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Weging SE	SE/CE	Herkansing	Examendossier
T51	1	<i>Domein A</i> (Historisch besef) <i>Domein B</i> (Oriëntatiekennis en kenmerkte aspecten) Tijdvak 5 -8, context Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden	Werkplaats 5 t/m 8 Historische context 'De Republiek'. Overzicht kenmerkende aspecten	Klassikaal	Schriftelijk	1	SE/CE	Ja	+
T52	2	<i>Domein A</i> <i>Domein B</i> Tijdvak 5 -9, Context Duitsland 1871-1945	Werkplaats 5 t/m 9 Historische context 'Duitsland 1871-1945.' Overzicht kenmerkende aspecten	Klassikaal	Schriftelijk	1	SE/CE	Ja	+
T53	3	<i>Domein A</i> <i>Domein B</i> Tijdvak 5 -10, Context Koude Oorlog 1945-1991	Werkplaats. 5 t/m 10. Historische context 'De Koude Oorlog.' Overzicht kenmerkende aspecten	Klassikaal	Schriftelijk	1	SE/CE	Nee	+

Eindcijfer SE:

$$\frac{1 \times T51 + 1 \times T52 + 1 \times T53}{3}$$

aardrijkskunde

Toets	Periode	Omschrijving leerstof (domein)	Waar is de leerstof te vinden?	Hoe wordt de leerstof getoetst?	Wat is de tijdsduur van de toets?	Weging	Herkansing ja/nee
T51	1	Domein C: Aarde Subdomein C1: Samenhangen en verschillen op regionaal niveau Subdomein C2: Samenhangen en verschillen op aarde Subdomein C3: De aarde als natuurlijk systeem en lokale effecten	De Geo, Aarde, Systeem Aarde, hoofdstuk 1-3, De Geo, Ontwikkelingsland Brazilië, hoofdstuk 1, paragraaf 3 Examenbundel	Tentamen	120 minuten	1	ja
T52	2	Domein B: Wereld Subdomein B2: Samenhangen en verschillen in de wereld Subdomein B3: Mondiale processen en lokale effecten	De Geo, Wereld, Arm en Rijk, hoofdstuk 3 en 4, De Geo, Ontwikkelingsland Brazilië, hoofdstuk 3, paragraaf 2 Examenbundel	Tentamen	120 minuten	1	ja
T53	3	Domein E: Leefomgeving Subdomein E1: Nationale en regionale vraagstukken Subdomein E2: Regionale en lokale vraagstukken Domein D: Ontwikkelingsland Subdomein D1: Gebiedskenmerken Subdomein D2: Actuele vraagstukken	De Geo Leefomgeving, Wonen in Nederland, hoofdstuk 1 t/m 4. Ontwikkelingsland Brazilië, hoofdstuk 1 t/m 4. Examenbundel.	Tentamen	120 minuten	1	Nee

Eindcijfer SE: $\frac{T51 + T52 + T53}{3}$

3

wiskunde A

Toets	Periode	Omschrijving leerstof (domein)	Waar is de leerstof te vinden?	Hoe wordt de leerstof getoetst?	Wat is de tijdsduur van de toets?	Weging	Herkansing ja/nee
T4E		Overgangscijfer 4havo				1	
T51	1	H3: Tabellen en grafieken H4: Handig tellen H5: Lineaire verbanden H9: Exponentiële verbanden H12: Examentraining Domeinen: B (Algebra en tellen), C (Vervanden), D (Verandering) en E (Statistiek)	Getal & Ruimte HAVO A deel 1 HAVO A deel 2 HAVO A deel 3	Schriftelijk	135 minuten	1	Ja
T52	2	H2: Verwerken van data H3: Tabellen en grafieken H5: Lineaire verbanden H6: Statistiek en beslissingen H9: Exponentiële verbanden H10: Statistische variabelen H12: Examentraining Domeinen: B (Algebra en tellen), C (Vervanden), D (Verandering) en E (Statistiek)	Getal & Ruimte HAVO A deel 1 HAVO A deel 2 HAVO A deel 3	Schriftelijk	135 minuten	1	Ja
T53	3	H1: Rekenregels en verhoudingen H2: Verwerken van data H3: Tabellen en grafieken H5: Lineaire verbanden H6: Statistiek en beslissingen H7: Veranderingen H9: Exponentiële verbanden H10: Statistische variabelen H11: Formules en variabelen H12: Examentraining Domeinen: B (Algebra en tellen), C (Vervanden), D (Verandering) en E (Statistiek)	Getal & Ruimte HAVO A deel 1 HAVO A deel 2 HAVO A deel 3	Schriftelijk	135 minuten	1	Nee

Eindcijfer SE = $\frac{1 \times T4E + 1 \times T51 + 1 \times T52 + 1 \times T53}{4}$

4

wiskunde B

Toets	Periode	Omschrijving leerstof (domein)	Waar is de leerstof te vinden?	Hoe wordt de leerstof getoetst?	Wat is de tijdsduur van de toets?	Weging	Herkansing ja/nee
T51	1	H8: Goniometrie H9: Exponentiële verbanden H12: Examentraining Domeinen: A (vaardigheden), B (Functies, grafieken, vergelijkingen), C (Meetkundige berekeningen), D (Toegepaste analyse)	Getal & Ruimte HAVO B deel 2 HAVO B deel 3	Schriftelijk	135 minuten	1	Ja
T52	2	H7: Lijnen en cirkels H8: Goniometrie H9: Exponentiële verbanden H10: Meetkundige berekeningen H12: Examentraining Domeinen: A (vaardigheden), B (Functies, grafieken, vergelijkingen), C (Meetkundige berekeningen), D (Toegepaste analyse)	Getal & Ruimte HAVO B deel 2 HAVO B deel 3	Schriftelijk	135 minuten	1	Ja
T53	3	H5: Machten, exponenten en logaritmen H6: De afgeleide functie H7: Lijnen en cirkels H8: Goniometrie H9: Exponentiële verbanden H10: Meetkundige berekeningen H11: Verbanden en functies H12: Examentraining Domeinen: A (vaardigheden), B (Functies, grafieken, vergelijkingen), C (Meetkundige berekeningen), D (Toegepaste analyse)	Getal & Ruimte HAVO B deel 2 HAVO B deel 3	Schriftelijk	135 minuten	1	Nee

$$\text{Eindcijfer SE} = \frac{1 \times T51 + 1 \times T52 + 1 \times T53}{3}$$

informatica

Toets	Periode	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden?	Hoe wordt de leerstof aangeboden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Weging SE	Tijdsduur	Herkansing
T51	1	Module 3 Software H1 en 2	Digitaal	Individueel	Schriftelijk	1	8slu	ja
T52	3	Module 4 Softwareontwikkeling H1	Digitaal	Individueel	Schriftelijk	1	8slu	ja
P51	2	Module 7 Schematechnieken en databases - SQL toets	Digitaal	Klassikaal	Verslag / Presentatie	1	50slu	ja
P52	4	Nieuwe ontwikkelingen binnen informatica	Digitaal	Individueel	Presentatie	1	50slu	nee
P53	4	Project Make a Game	Stencils	Klassikaal	Digitale eindopdracht	1	100slu	nee

Eindcijfer SE:

$$\frac{1 \times T51 + 1 \times T52 + 1 \times P51 + 1 \times P52 + 1 \times P53}{5}$$

natuurkunde

Toets	Periode	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden?	Hoe wordt de leerstof getoetst?	Wat is de tijdsduur van de toets?	Weging	Herkansing ja/nee	
T51	1	Domein: Beweging; Elektriciteit; Krachten; Materialen; Aarde en Heelal	Deel 4-havo: H1 t/m H5	Tentamen	135 minuten (3 lesuren)	2	ja	
T52	2	Domein: <i>Technische Automatisering</i> ; Arbeid en Energie; Trillingen en golven; Transport van Elektrische Energie	Deel 4-havo: H6 (alleen SE) + Deel 5-havo: H8 t/m H10 + H14 §2	Tentamen	135 minuten (3 lesuren)	2	ja	
T53	3	Domein: Radioactiviteit; Medische Beeldvorming; <i>Spiegels en Lenzen</i> ;	Deel 5-havo: H11 t/m H13 (H13 alleen SE)	Tentamen	135 minuten (3 lesuren)	2	nee	
P51	3	Praktische opdracht		Practicum	180 minuten (4 lesuren)	1	nee	

NB: *cursief* gedrukte leerstof: alleen SE

Eindcijfer SE:

$$\frac{(2 \times T51) + (2 \times T52) + (2 \times T53) + (1 \times P51)}{7}$$

scheikunde

Toets	Periode	Omschrijving leerstof (domein)	Waar is de leerstof te vinden?	Hoe wordt de leerstof getoetst?	Wat is de tijdsduur van de toets?	Weging	Herkansing ja/nee
T 51	1	Reeds behandelde lesstof A1 A3 A8 A10 A11 A14 A15 B1 C1 C2 C4	Chemie Overal havo: H 1 H 2 H 3 H 4 H 8	schriftelijk	135 minuten	4	ja
T 52	2	Reeds behandelde lesstof A1 A3 A7 A8 A10 A11 A15 C1 C3 E2 F3 G2	H 5 H 6 H 9	schriftelijk	135 minuten	4	ja
T 53	3	Reeds behandelde lesstof A1 A3 A4 A8 A9 A10 A14 A15 B1 B4 B5 C1 C2 C3 C5 C7 C8 D3 E1 E2 E3 F1 F2 F3 F4 F5 G1 G2 G3 G4 G5	H 7 H 10 H 11	schriftelijk	135 minuten	4	nee
P 51		A1 A2 A5 A6 A8 A11 A12 D2 D3 F4	Praktische opdrachten behorende bij de lesstof. Het gemiddelde practicum eindcijfer van leerjaar 4 wordt gewogen met de practicum cijfers van leerjaar 5			3	nee

Eindcijfer SE: $4 \times T 51 + 4 \times T 52 + 4 \times T 53 + 3 \times P 51$

15

- 5-havo 2019-2020 -

biologie

toets	periode	omschrijving leerstof	waar is de leerstof te vinden	hoe wordt de leerstof getoetst	tijdsduur	weging	herkansing Ja/nee
T4E	4 havo	overgangscijfer				1	nee
T51	1	Domein A. Domein B. Domein C. Domein E. Domein F.	5 havo Thema 1: Stofwisseling 5 havo Thema 2: DNA 4 havo Thema 2: Cellen 4 havo Thema 4: Erfelijkheid 4 havo Thema 5: Evolutie	schriftelijk	120 min	2	ja
T52	2	Domein A. Domein B. Domein C. Domein D.	5 havo Thema 3: Mens en milieu 5 havo Thema 7: Bescherming en evenwicht 4 havo Thema 1: Inleiding in de biologie 4 havo Thema 6: Regeling en waarneming 4 havo Thema 7: Ecologie	schriftelijk	120 min	3	ja
T53	3	Domein A. Domein B. Domein C.	5 havo Thema 4: Voeding 5 havo Thema 5: Transport 5 havo Thema 6: Gaswisseling en uitscheiding	schriftelijk	120 min	3	nee
P51	Alle	Domein A Practicum tentamen (50%) Donderdag 9 januari 08.30-12.00 uur Overige opdrachten (50%)	Boek en stencils	beoordeling van tekeningen en verslagen	Variabel	1	nee

Alle voorgaande theorie behandeld ook in het 4de leerjaar wordt bekend geacht.

Het gemiddelde practicumcijfer (P51) telt 1 keer mee in het schoolexamencijfer. P51 wordt deels bepaald door een practicumtentamen (50%) en deels door overige kleinere praktische en schriftelijke opdrachten (50%). Deze overige opdrachten dienen op tijd volgens afspraak bij de docent te worden ingeleverd en leveren tezamen een gemiddelde op.

Leerlingen die geen overgangscijfer hebben uit 4 HAVO of iets gelijkwaardigs. Krijgen een toets over de betreffende stof om dit cijfer alsnog te behalen.

Eindcijfer SE: $\frac{T4E + (2 \times T51) + (3 \times T52) + (3 \times T53) + P51}{10}$

10

economie

Toets	Periode	Omschrijving leerstof (domein)	Waar is de leerstof te vinden?	Hoe wordt de leerstof getoetst?	Wat is de tijdsduur van de toets?	Weging	Herkansing ja/nee
T51	1	Domein A: vaardigheden Domein D: markt Domein E: ruilen over de tijd Domein F: samenwerken en onderhandelen	Module 1 tot en met 5 Handboek blz. 6 t/m 179 Opdrachtboek A geheel Opdrachtboek B blz. 4 t/m 24 Examenbundel 2019-2020 Stencils	Tentamen schriftelijk	135 minuten	1	ja
T52	2	Domein A: vaardigheden Domein G: risico en informatie Domein H: welvaart en groei	Module 6 en 7 Handboek blz. 180 t/m 275 Opdrachtboek B blz. 26 t/m 89 Examenbundel 2019-2020 Stencils	Tentamen schriftelijk	135 minuten	1	ja
T53	3	Domein A: vaardigheden Domein H: welvaart en groei Domein I: goede tijden, slechte tijden	Module 7 en 8 Handboek blz. 228 t/m 309 Opdrachtboek B blz. 60 t/m 124 Examenbundel 2019-2020	Tentamen schriftelijk	135 minuten	1	Nee

NB. Het gebruik van de grafische rekenmachine en formuleblad is niet toegestaan

Eindcijfer SE:

$$\frac{(1 \times T51) + (1 \times T52) + (1 \times T53)}{3}$$

culturele kunstzinnige vorming (ckv)

Toets	Periode	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden	Hoe wordt de leerstof aangeboden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Weging overgang	herkansing
T4E		Eindcijfer 4 ^e klas				1	
T51 Kunst	2	Opdrachten bij thema Kunst Domein B. Verbreden Domein C. Verdiepen	Opdrachten ELO Palet StArt Glogster	klassikaal computer	Inleveren verslag(en) en uitvoeren praktische opdracht(en)	1	ja
T52 Architectuur	3	Opdrachten bij thema Architectuur Domein B. Verbreden Domein C. Verdiepen	Opdrachten ELO StArt Palet Glogster	klassikaal computer	Inleveren verslag(en) en uitvoeren praktische opdracht(en)	1	ja
Artistiek Proces Onderzoek T53	5	Een Artistiek Proces Onderzoek in tekst en presentatie van jouw werkstuk aan de hand van een van de disciplines: Kunst/Muziek/ Theater/Film/ Architectuur/Dans Domein D. Verbinden	Eigen onderzoek	Klassikaal en individueel	Inleveren verslag(en) Presenteren van eigen werk	1	ja

- 5-havo 2019-2020 -

CAP 4 P51		Bezoek, workshop, voorstelling aan een culturele instelling Domein B. Verbreden	Thema kunst	Excursie/ workshop	Verslaglegging in overleg met docent. Hierbij kan de leerling kiezen uit verschillende media: film, schrift, vlog, animatie, presentatie, beeldend werk, enz.	1	Ja, indien geen deelname aan activiteit vergelijkbare activiteit zelfstandig en na overleg docent.
CAP 5 P52		Bezoek, workshop, voorstelling aan een culturele instelling Domein B. Verbreden	Thema architectuur	Excursie/ workshop	Verslaglegging in overleg met docent. Hierbij kan de leerling kiezen uit verschillende media: film, schrift, vlog, animatie, presentatie, beeldend werk, enz	1	Ja, indien geen deelname aan activiteit vergelijkbare activiteit zelfstandig en na overleg docent.
CZP2 P53	5	Cultureel zelfportret 2 Domein D. Verbinden	onderzoek	Zelfstandig en in overleg met docent	Inleveren via Glogster/ ELO	1	Ja, indien geen deelname aan activiteit vergelijkbare activiteit zelfstandig en na overleg docent.

Eindcijfer SE wordt opgebouwd uit:

$$\frac{T4E + T51 + T52 + T53 + P51 + P52 + P53}{7}$$

Het overgangscijfer van leerjaar 4 is het startcijfer van leerjaar 5.

Schriftelijke verslagen moeten ingeleverd worden via ELO opdrachten. Overige opdrachten in overleg met docent. **Niet, niet tijdig of onvolledig kan resulteren in een 1.1.**

Op dit PTA zijn de examenreglementen van toepassing. **Herkansing: een (deel van) de Discaps uit een toetsperiode mag herkanst worden, volgens procedure herkansing examenreglementen. Indien niet, niet tijdig, of niet volledig, blijft cijfer 1.1 staan.**

kunst (kubv)

Toets	Periode	Omschrijving leerstof (domein)	Waar is de leerstof te vinden?	Hoe wordt de leerstof getoetst?	Wat is de tijdsduur van de toets?	Weging	Herkansing ja/nee
T51	1	Domein A, B. C. Burgerlijke cultuur van Nederland	ART History, Bespiegeling, reader, werkboek	Computer	90 minuten	3	ja
T52	2	Domein A, B. C. Onderzoek Burgelijke cultuur van Nederland	ART History, Bespiegeling, reader, digischool, Internet werkboek, bibliotheek,	Schriftelijk en presentatie	nvt	2	nee
T53	2	Domein A, B. C. Burgerlijke cultuur van Nederland Cultuur van het moderne Massacultuur	ART History, Bespiegeling, reader, werkboek	Computer	90 minuten	3	ja
T54	3	Domein A, B. C. (Domein P: C) Onderzoek Massacultuur	ART History, Bespiegeling, reader, digischool, Internet werkboek, bibliotheek,	Schriftelijk en presentatie	nvt	2	nee
T55	3	Domein A, B. C. Burgerlijke cultuur van Nederland Cultuur van het moderne Massacultuur	ART History, Bespiegeling, reader, werkboek	Computer	90 minuten	3	Nee
P51	2	Domein B: Praktische opdrachten naar aanschouwing en fantasie. In 2D /3D vormgeving.	nvt	Kunstwerk	nvt	3	nee
P52	2	Domein A: Onderzoek, en procesverslag gerelateerd aan kunstgeschiedenis en reflectie in dummy	nvt	Onderzoek en dummy	nvt	2	nee
P53	3	Domein B: opdrachten naar aanschouwing en fantasie. In 2D /3D vormgeving.	nvt	Kunstwerk	nvt	3	nee

- 5-havo 2019-2020 -

P54	3	Domein A: Onderzoek, en procesverslag gerelateerd aan kunstgeschiedenis en reflectie in dummy	nvt	Onderzoek en dummy	nvt	2	nee
P55		Domein C Organisatie expositie Open Dag	nvt	expositie	nvt	1	nee
T4E		Gemiddeld Cijfer P41,42,44	nvt			1	nee

Eindcijfer SE:

$$\frac{(3 \times T51) + (2 \times T52) + (3 \times T53) + (2 \times T54) + (3 \times T55) + (3 \times P51) + (2 \times P52) + (3 \times P53) + (2 \times P54) + (1 \times P55) + (1 \times T4E)}{26}$$

lichamelijke opvoeding

Toets	Periode	Omschrijving leerstof (domein)	Waar is de leerstof te vinden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Tijdsduur	Weging	Herkansing ja/nee
T51	1	Domein A Vaardigheden Domein B Bewegen	In de les	Praktijk	180 minuten	1	Nee
T52	1	Domein B Bewegen. Domein D Bewegen en gezondheid. Domein E Bewegen en Samenleving: Sportoriëntatie 1	In de les	Praktijk	180 minuten	1	Ja
T53	2	Domein B Bewegen. Domein D Bewegen en gezondheid. Domein E Bewegen en Samenleving: Sportoriëntatie 2	In de les	Praktijk	180 minuten	1	Ja
H51	2	Domein B Bewegen Domein C Bewegen en regelen: Sportdag (binnen)	In de les	Praktijk	240 minuten	o/v/g	Ja

Eindcijfer SE:

$\frac{T51 + T52 + T53}{3}$

3

Opmerking:

- Handelingsdelen moeten minimaal met een voldoende worden afgesloten.
- Bij een blessure krijgt de leerling een vervangende opdracht, die meetelt i.p.v. een praktische toets.
- Herkansingen zijn in de vorm van een vervangende opdracht.

bewegen, sport en maatschappij

Toets	Periode	Omschrijving leerstof	Waar is de leerstof te vinden	Hoe wordt de leerstof getoetst	Weging	Herkansing ja/nee
T51	1/2	Domein C Bewegen en regelen: Lesgeven aan elkaar	In de les ELO	Praktijk	3	nee
T52	1/2	Domein E Bewegen en samenleving: Interview	In de les ELO	Theoretische Opdracht	2	nee
T53	2	BSM/Portfolio Map	In de les	Een map	3	ja
HD1	1/2	Domein C Bewegen en regelen: Stage 10 uur	In de les ELO	Uitvoering en verslag	O / V / G	nee
P51	1/2	Domein A Vaardigheden: Inzet *	In de les ELO	Praktijk	3	nee

*Formulier "inzet" in ELO te vinden.

Eindcijfer SE: $3 \times T51 + 2 \times T52 + 3 \times T53 + 3 \times P51$

11

maatschappijleer

Het afgeronde overgangscijfer uit 4havo Maatschappijleer is een onderdeel van het **combinatiecijfer**.

inhaalprogramma maatschappijleer
(voor leerlingen die instromen vanuit 4VWO)

Toets	Periode	Omschrijving leerstof (eenheden)	Waar is de leerstof te vinden?	Hoe wordt de leerstof getoetst?	Wat is de tijdsduur van de toets?	Weging	Herkansing ja/nee	Opmerking
T41	2	Rechtsstaat Domein A,B	Kernthema's maatschappijleer	Tentamen	90 minuten	1	ja	
T42	3	Parlementaire democratie Domein A,C	Kernthema's maatschappijleer	Tentamen	90 minuten	1	ja	
T43	4	Pluriforme Samenleving Domein A,D	Kernthema's maatschappijleer	Tentamen	90 minuten	1	ja	
T44	5	Verzorgingsstaat Domein A,E	Kernthema's maatschappijleer	Schriftelijk (werkstuk)		1	Nee	In overleg kan het werkstuk vóór de toetsweek ingeleverd worden

Eindcijfer SE:

$\frac{T41 + T42 + T43 + T44}{4}$

4

decaaat / loopbaanoriëntatie en begeleiding

Wanneer	Welke activiteit	Welke evaluerende handeling	Inleveren bij	Opmerkingen
september tot april	3x Verdiepende voorlichting / meeloopdag / proefstuderen WO of HBO	3x Verslag maken	Decaan	verplicht
uiterlijk april	Inschrijven voor vervolgstudie			N.B. minimaal drie activiteiten maar meer activiteiten ondernemen wordt geadviseerd

N.B. Het is ten strengste verboden om tijdens schoolexamenperiodes voorlichtingsactiviteiten te bezoeken.

Begrippen

bevoegd gezag:	Onderwijsgroep Galilei;
CE:	centraal examen;
CITO:	Centraal Instituut voor Toets Ontwikkeling te Arnhem;
cspe:	centraal schriftelijk en praktisch examen in een beroepsgericht programma;
cpe:	centraal praktisch examen;
directeur:	de rector of directeur van een school voor voortgezet onderwijs;
eindexamen:	een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken;
eindexamenbesluit:	eindexamenbesluit vwo/havo/mavo/vbo;
examencommissie:	commissie bestaande uit de rector, de secretaris van het
eindexamen,	de docenten die lesgeven aan de examenkandidaat;
examendossier:	een dossier welke alle behaalde resultaten voor onderdelen van het schoolexamen en de naar behoren afgesloten handelingsdelen omvat, zoals aangegeven in het PTA. Het dossier omvat tevens de resultaten van de reeds afgesloten vakken;
examenstof:	de aan de kandidaat te stellen eisen;
examinator:	degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak;
havo:	hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 8 van de wet;
handelingsdeel:	examenonderdeel dat een kandidaat moet hebben afgerond voor hij kan deelnemen aan het centraal schriftelijk eindexamen;
herkansing:	het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
inspectie:	de inspectie, bedoeld in artikel 1 van de Wet op het onderwijstoezicht;
kandidaat:	ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten;
leerweg:	de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, de kaderberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 10d van de wet en de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 10 van de wet;
mavo:	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 9 van de wet;
profielwerkstuk:	het in artikel 4 van het examenbesluit bedoelde profielwerkstuk;
PTA:	programma van toetsing en afsluiting. Een schriftelijke vastlegging van de inhoud, de wijze van toetsing en de weging van alle in het kader van de opbouw van het examendossier door de kandidaat af te leggen toetsen en te verrichten opdrachten;
SE:	schoolexamen;
sector:	een in artikel 10, derde lid, artikel 10b, derde lid, of artikel 10d, derde lid, van de wet bedoelde sector;
staatsexamencommissie:	een commissie als bedoeld in artikel 60 van de wet;
toets:	een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht;
vbo:	voorbereidend beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 10a van de wet;
vmbo:	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 21 van de wet;
vwo:	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 7 van de wet;
wet:	wet op het voortgezet onderwijs.